

Tromsø kommune
postmottak@tromso.kommune.no

01.November 2019

Dette brevet sendes på vegne av: Harstad Turlag, Troms Turlag, NJFF-Troms, Naturvernforbundet Troms, 4H Troms, Troms Krets av Norges KFUK-KFUM Speidere, Nord-Troms Krets av Norges Speiderforbund, Troms Orienteringskrets, Nordnorsk Botanisk Forening, Troms Fylkeskystlag, Framtiden i Våre Hender Nord, Tromsø Casting- og Fluefiskerforening, Midt-Troms Naturlag.

HØRINGSUTTALELSE EIENDOM 17/1 - ZIP-LINE TROMSDALEN - HØRING

Sak: 19/7130

Forum for natur og friluftsliv Troms er kjent med at Tromsø kommune har dispensasjonssøknad om etablering av en ZIP-line i Tromsdalen til høring. FNF Troms vil i det følgende komme med vår uttalelse.

Forum for natur og friluftsliv Troms mener det ikke bør etableres en ZIP-line i Tromsdalen av hensyn til friluftsliv, herunder også det statlig sikrede friluftsområdet i Tromsdalen, naturmangfold og landskaphensyn i området.

Besøksforvaltning i områder med sterk økning i reiseliv

Tromsø kommune har en betydelig økning i reiselivsnæringen noe som fører til økt behov for sikring av naturområder gjennom verktøy som kanalisering og ikke minst, god planlegging for å unngå negative effekter på landskapsverdier, naturmangfold og varierte friluftsområder både for besøkende og fastboende. (<https://www.menon.no/wp-content/uploads/2018-90-%C3%98konomiske-effekter-fra-reiselivet-i-Troms%C3%B8.pdf>)

Søknaden som nå er på høring forutsetter dispensasjon fra kommuneplanens arealdel for LNFR-område. Hvordan kan Tromsø kommune i sin arealplanlegging hensynta både en næring i vekst (reiselivet), og hensyn til friluftsliv for befolkningen, naturmiljø og landskapsverdier? Tromsø kommune har hatt *Reiselivsstrategi for Tromsø kommune* til offentlig ettersyn i år og i denne heter det:

*Veksten i reiselivet fører også til økt bruk av regionens fellesgoder. Med fellesgoder menes reiselivsrelatert infrastruktur og fellesoppgaver som også kommer lokalbefolkningen til gode. Veksten medfører økt bruk av naturen og andre allmenninger. Dette stiller betydelig sterkere krav til **strategisk og gjennomgripende planlegging både fra myndighetene, destinasjonsselskapene og de seriøse aktørene i reiselivsnæringen.***

Forum for
natur og friluftsliv
Troms

FNF Troms, Holtvegen 66, Pb. 2284, 9269 Tromsø
troms@fnf-nett.no / 951 75 403
www.fnf-nett.no/troms
Ogr.nr.: 996 197 786

https://img8.custompublish.com/getfile.php/4385776.1308.tuujmluuaawzi/Reiselivsstrategi_o_ffentliq_ettersyn.pdf?return=www.tromso.kommune.no). (Vår utheving).

Forum for natur og friluftsliv mener Tromsø kommune i større grad må legge planleggingen denne typen næringsdrift til ordinære planprosesser for en helhetlig og samordnet interesseavveining. Eksempelvis må høringspartene til denne høringen ta stilling til en søknad om dispensasjon i et viktig allment område før det foreligger en forvaltningsplan for det statlig sikrede friluftsområdet som bunnstasjonen til anlegget skal ligge i. At kommunen forutsetter at dette skal på plass senere i prosessen er ikke tilstrekkelig for de rammene for informasjon høringspartene i denne saken bør ha krav på i henhold til alminnelige prinsipper om sakens opplysning.

FNF Troms mener denne saken er et eksempel på næringsutvikling som ikke bør løses gjennom dispensasjon og en bit-for-bit forringelse av et bynært turområde der det allerede er en betydelig grad av tilrettelegging (Fjellheisen og Sherpastien).

Statlig sikret friluftsområde

Formålet med et statlig sikret friluftsområde er at alle skal ha tilgang på naturområder som en kilde til rekreasjon, helse, kunnskap om naturen og miljøvennlige opplevelser. FNF Troms mener en etablering av en bunnstasjon til et ZIP-line anlegg i et statlig sikret friluftsområde ikke er forenelig med de verdier for friluftsliv som et slikt område skal ivareta. I handlingsplanen for Statlig sikrede friluftsområder fra 2013 heter det:

Handlingsplanen er knyttet til de nasjonale målene om at alle skal ha mulighet til å utøve friluftsliv som helse-fremmende, trivselskapende og miljøvennlig aktivitet i nærmiljøet og i naturen ellers, og at områder av verdi for friluftsliv skal sikres og forvaltes slik at natur-grunnlaget blir tatt vare på, jf. mål 8.1 og 8.2 i Prop. 1 S (2012–2013)
<https://www.regjeringen.no/contentassets/f6af717dac1949179ab3b1e105d34fa0/t-1534.pdf>

Friluftslivets innhold og nasjonale mål for friluftslivet endrer seg og i Stortingsmeldingen «Friluftsliv- En kilde til helse og livskvalitet» står det følgende definisjon på friluftsliv og hvilke hensyn som skal være førende:

«Opphold og fysisk aktivitet i friluft i fri-tiden med sikte på miljøforandring og naturopplevelse». Denne definisjonen ble også lagt til grunn i den første stortingsmeldingen om friluftsliv fra 1987 og den siste stortingsmeldingen fra 2001. Formålet med å legge en definisjon til grunn er å sikre at det kan jobbes målrettet innenfor området, og slik at virkemidler kan utformes og tilpasses for å oppnå de nasjonale målene innenfor friluftsliv. I tillegg er det viktig å ha en relativt pre-sis definisjon av hva friluftsliv er, for å sikre at de kjerneverdiene som ligger i friluftsliv blir ivaretatt i arbeidet med å legge til rette for og stimulere til friluftsliv. Helseeffekten i friluftsliv og den kilden friluftsliv er til miljøengasjement, personlig utvikling, velvære og livskvalitet, bygger på samhandlingen mellom naturopplevelse og fysisk aktivitet. Videre er det nødvendig å avgrense og skille friluftsliv fra annen aktivitet og andre innsatsområder.
https://www.regjeringen.no/contentassets/9147361515a74ec8822c8dac5f43a95a/no/pdfs/stm2_01520160018000dddpdfs.pdf)

FNF Troms mener nettopp en ZIP-line er å regne som en aktivitet som det er nødvendig å avgrense fra kjerneverdiene i friluftsliv og skille mellom friluftsliv og det som er en

næringsaktivitet. Tromsdalen er et viktig nærturområde der befolkningen kan gå for helsebringende friluftsliv i naturlige omgivelser. En ZIP-line vil forringe denne opplevelsen selv om den isolert kan genere fotturer betyr ikke det at personer får en «samhandling mellom naturopplevelser og fysisk aktivitet». FNF Troms mener det er viktig å sikre det statlig sikrede friluftsområdet i Tromsdalen for et bynært turområde hvor befolkningen kan oppleve natur uten flere forstyrrelser enn pr dags dato. Dette grunnet at en ZIP-line vil medføre ytterligere støy (vi har allerede støy fra fly, trafikk etc), forringelsen av å gå i et landskap uten inngrep og inngrep som følge av byggingen av anlegget.

Statlig sikrede friluftsområder og sosiale forskjeller

Et annet aspekt ved nasjonale målsetninger og hvor statlig sikrede friluftsområder skal bidra er gjennom lavterskel aktiviteter i naturen:

Terskelen for å få naturopplevelse og fysisk aktivitet gjennom friluftsliv skal gjøres så lav som mulig. Vekstpotensialet for å få folk til å bli mer fysisk aktive ligger i stor grad i selvorganiserte aktiviteter i nærmiljøet. Meldingen skal bidra til å legge til rette for friluftsliv som en lavterskelaktivitet, slik at flest mulig kan utøve friluftsliv i hverdagen. (ibid)

Videre er det betenkelig at et nærfriluftsområde i Tromsø skal preges av et aktivitetstilbud som ikke er tilgjengelig for alle (noe som er en utpreget verdi ved å bevege seg i naturen- det er gratis):

Selv om det er sosiale forskjeller i friluftslivs-deltagelsen er det imidlertid viktig å huske på at friluftsliv er den formen for fysisk aktivitet der sosiale forskjeller i minst grad gjør seg gjeldende. Å satse på lavterskel friluftsliv vil derfor bidra til å utjevne de sosiale forskjellene innenfor deltakelse i fysisk aktivitet. (ibid).

En tur med ZIP-line koster ca 700 kr jmf tall fra Flåm og Mosjøen som har denne type tilbud og det er åpenbart at dette er en type aktivitet som ikke alle har råd til.

Naturmangfold og landskap

ZIP-line i Tromsdalen vil medføre en betydelig økning av trafikk i et område hvor det er påvist sårbare arter og hvor det også er mangelfull dokumentasjon/utredninger av arter. Stidannelser er vanskelig å forhindre selv med kanalisering, noe Sherpastien viser (man har hatt problemer med at ruter utenfor trappa tas i bruk). Det er også uklart nøyaktig hvor mange som antas å ta i bruk andre ruter enn det er i dag.

Hensynet til landskapet i Tromsdalen er også et moment med stor betydning for friluftsliv og landskapsbevaring- en ZIP-line vil bli synlig og ikke være et naturlig element.

FNF Troms ønsker Tromsø kommune lykke til med den videre saksgangen og har tillit til at hensynet til natur og friluftsverdier blir ivaretatt.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Troms

Christine Myrseth
Fylkeskoordinator
FNF Troms

Kopi:
Troms Fylkeskommune